

Kikelet

A Hajnal-negyedi Waldorf Óvoda és Iskola magyar tagozatának újságja

Online: www.waldorfcluj.ro/newsletter

Kedves szülők, kedves gyermekek,

kettő az több, mint egy, ismét nőttünk 1et, meg öregebbek is lettünk pár hónappal. Itt van hát a Kikeletkettő, és ha írtok, meg olvassátok, lesz itt kérem Kikelethárom hamarosan, meg harminchárom is. Fogadjátok szeretettel!

Farsang az óvodában – 2011. március 4. | Fotó: Gyöngyi Annamária

Tartalom:

Tan-Műhely

Mit nyerhet és mit veszíthet a gyermek?	2
Milyen iskolát válasszunk, és miért?	3
Az évszakasztal	6
Bemutkozás-féle, avagy miért vagyok/leszek köztetek?	7

Eseménytár

Sítábor	8
Farsang	9

Mesesarok

Mese a kakasról	11
Mese formarajz órára	11
A négy manó	12

Gyermekoldal

Mosolygós & rejtvényes oldal	16
------------------------------	----

Felelős szerkesztő: Szabados Csilla

E lapszám munkatársai: Dan Judith, Józsa Erika, Sándor Ildikó, Staharoczky Veronika, Szabados Csilla, Todor-Szász Tímea, és a magyar tagozatos gyermekek

Tördelés: László Áron

Várjuk cikkeiket, témajavaslatokat az office@waldorfcluj.ro címre. A következő lapszám – reményeink szerint – 2011. júniusában jelenik meg.

Mit nyerhet és mit veszíthet a gyerek?

Amikor ezen a cikkem kezdtem gondolkodni – úgy véletlenül kezembe került egy Popper Péter írás. Oda szoktam figyelni a véletlenekre, izgalmas üzeneteket hordoznak olykor. S mivel remek bevezető szöveg, meg önmagában is tanulságos, idéznék belőle egy részletet: „Az ipariális kórházi vagy rendelőintézeti orvoslás úgy működik, mint egy nagyipari autójavító műhely. Itt is, ott is specialisták vannak. A javítóműhelyben motorszerelők, karosszériások, elektromos szerelők, kárpitosok, fényezőök stb. A kórházban kardiológusok, belgyógyászok, endokrinológusok, gégszerek, sebészek stb. Attól függően lépnek akcióba, hogy mi a baj. Érdeklődésük középpontjában a beteg szerv áll. Maga az ember a beteg szerv tokjává devalválódik. Benne van a rosszul működő szív vagy vese. A toknak pedig ne legyenek túlzott személyes igényei. Ennek megfelelően jó beteg az, aki szerény, alkalmazkodó, kellő áhítattal tekint a „szakemberre”, és főként rutinszerűen gyógyítható. Rosszabb beteg, aki problémát, fejtörést okoz. A gyógyíthatatlan beteg pedig az orvoslás selejtje.

Az ipariális pedagógia futószalagként működik. A futószalagra hatéves korában, amikor szalagérett, ráállítják a gyermeket, és minden tanórán rászereznek egy kis többlettudást irodalomból, fizikából, matematikából stb. Tizenhét év múlva, mint diplomás állélmiségi lelép a futószalagról. Jogász, orvos, mérnök lett belőle. Jó gyerek az, aki megadóan hagyja, hogy a tudáselemeket fokozatosan rászerezjék. Rossz, aki ágál, vagy számára túl lassú vagy túl gyors a futószalag sebessége. Ezeket – mint lelki betegeket – pszichológushoz, pszichiáterhez, nevelési tanácsadóba kell küldeni. E sivárságban üdítő kísérletezők az úgynevezett alternatív pedagógusok. Ez a jelen.” (Popper Péter: *Hazugság nélkül*)

Hozzáfűzném, hogy aki úgy érzi, hogy csak ezen a futószalagon juthat el gyermeke a jóléthez, sikerhez, az jobb, ha nem keres számára alternatív pedagógiát. Mert minden Waldorf iskola (gondolom, más alternatíva is) úgy jön létre, hogy egy csapat bátor

szülő, aki úgy érzi, hogy *itt* és *mást* akar, összeverődik. Megkeresi a pedagógust, előhossa kételyeit, aggályait. Beszélgetnek sokat, főleg arról, hogy az ember nem ipariális társadalmi produktum, hanem egyéniség. Szabad akarata van – vagy kéne legyen. A gyerek szellemi magvában minden benn van, ami az ő sajátos egyéniségéhez igazodó lehetősége. Minden arról kellene szólnon, hogy az ember önmagát kell megvalósítsa, megtalálja – s így tovább. Nagyszerű, szép gondolatok, mindenki érti, érzi az igazságát, induljunk!

S ahogy elindultunk, jönnek a kételyek, aggodalmak. Azért nem árt, ha otthon rádolgozunk: kis írott betű, számítógépes program, ismeretterjesztők, filmek – elvégre a más éli a gyermek, nem lehet védőburokban tartani. A mesevilág a múlté, eke, rokka, malomkő már régesrég kimentek a divatból. Igaza van a nagyszülőknak, modern, sportos ifjat kellene belőle nevelni, nem tart lépést a társadalommal – halljuk – jobb esetben – a szülői estéken.

Könnyebben érthető az, hogy mit nyer a gyerek, ha a modern, divatos programokkal vesszük körül, nehéz belátni abba, hogy mit veszít.

A gyerek nem egy fejletlen felnőtt. Sajátos, paradicsomi állapotában, végtelenül tiszta erőforrásból szívja magát tele – ha hagyják, ha időt engednek neki. Hihetetlenül kreatív, én és nem-én között nincs nagy különbség, gondolkodása mágikus, analógikus, minden dolog átalakulhat valami mássá, minden csupa kép, minden képben egységesen, teljességében él valami csoda, valami igazság. Szándék és cselekedet, ok és okozat még közös magba zárt, ezért tiszta, érintetlen, isteni.

E paradicsomi állapot elhagyása fokozatosan, fájdalmasan történik. 21 év alatt, míg felnőtté válunk, végigéljük, ahogy be-becsapódik mögöttünk egy égi kapu, ki-kinyílik egy földi. Küszöbökét lépünk át, meg-megbotolva benne, néha szorongunk az újtól, de a régi már nincs. Majd ott állunk „szabadmellű” örökdiákként, és elindulunk megkeresni az elveszett paradicsomot. Keressük a boldogságot. Néha előtűnik, de szertefoszlik ahogy megérintjük.

Mindenben azt keressük: szerelemben, utazásban, családban, pénzben, érzéki, lelki gyönyörűségekben – felvillan, játszik velünk, mint egy tündér. De aki kitart, bízik, akinek lámpásában maradt még olaj – mert vigyáztak rá annakidején – az előtt lassan oszolni kezd a köd. Az megtalálja amit keresett. Derű, nyugalom, biztonság, szabadság paradicsomi erőforrása az. Amíg ez számára nincs, addig van kétség, reménytelenség, elhagyatottság, anyagi függőségek, lelki bizonytalanság – végül depresszió.

Haladjunk a korrallal – vagy a kórral?

Hogy a keret meglegyen, idetalál egy TAO idézet: „Azért kell tanulmányoznod az írásokat, hogy legyen mit elfelejtened.”

Dan Judith

Felméri Johanna rajza

Milyen iskolát válasszunk, és miért?

Vekerdy Tamásnak a Rákosmenti Waldorf Iskolában 2004. március 8-án elhangzott előadása

Egy vizsgálattal kezdeném: Csapó Benő és munkatársai Szegeden több mint 5 éve vizsgálják a gyerekek érdeklődését. Ennek a vizsgálatnak az egyik meglepő eredménye az volt – tömörítve és kiemelve – , hogy a magyar gyerekek érdeklődők. Érdeklí őket a világ, az ember, önmaguk. Egyszerűen kíváncsiak (és ez a kíváncsiságuk mindig újra feltámad kamaszkorukig, ha új tantárgy, új tanár lép be az életükbe). Csak a tragikus az, hogy amikor nagy érdeklődéssel elkezdnek egy új tárgyat, vagy új tanár óráira kezdenek el járni, utána az érdeklődés elkezd apadni, zuhanni, majd eltűnik. Számomra a tragikus tanulása ennek a vizsgálatnak, hogy ma olyan iskoláink, tankönyveink, tanmeneteink, tanterveink, hogy *nem táplálják* a gyerekek egyéni, meglévő érdeklődését, hanem kioltják, elölik. Azt a benyomást keltik, hogy a világ unalmas, érthetetlen, nem érdemes rá odafigyelni...

Tehát az **első válasz** arra, hogy milyen iskolát szeretnénk gyerekeinknek: **olyan iskolát, ahol megmarad a gyerekek érdeklődése, ahol megmarad a gyerekek kíváncsisága a világ dolgai és az ember dolgai iránt, és nem apad el.**

A másik fontos dolog, hogy az iskolák ma nagy szorongást keltenek a gyerekekben. Ezt mérésekkel is igazolhatjuk. *Jegyre felelni szorongást kelt.* Milyen szorongást? Nagy szorongást. Galvános bőrreflexszel és egyéb módokon mérhető ez a nagy szorongás. A szorongásról viszont tudjuk, hogy *visszafogja a teljesítményt!* Ezért a magyar iskola egyik önellentmondása, hogy úgy próbál teljesítményt kihozni, hogy közben visszafogja. Természetesen ahány gyerek annyiféle. Az úgynevezett exhibicionista, magamutogató, kifelé nyitott gyerek jobban szerepel, mint az introvertált, befelé forduló gyerek, aki abszolút nem tudja azt se kimutatni, ami benne van.

Másodszor tehát olyan iskolát szeretnénk a gyerekeinknek, **ahol nincs szorongás**, vagyis nincs például mindennapos jegyre felelés. Ma már van ilyen iskola Magyarországon, több mint 200 (nem csak a Waldorf iskolák), ahol együttes munkálkodás folyik, és időnként szöveges értékelés – a tanító néni szemvillanása, az is egy értékelés – történik. Tehát értékelés van, de osztályzás, jegyre felelés nincs.

Azt is rég tudjuk – Magyarországon is harminc éve, Winkler Márta híres iskolájából is –, hogyha nincs jegyre felelés, akkor *sokkal több idő van*, a felelés rengeteg időt vesz el. Sokkal több anyag végezhető el ugyanannyi idő alatt, minthogyha állandó jegyre felelésekkel időt rabolunk, szorongást keltünk és kudarcot okozunk a gyerekeknek.

Végül pedig egy olyan iskolát szeretnénk, **ahol különböző képességek tudnak érvényesülni.** Mondok erre példát: a kilencvenes évek elején arra kérdeztek rá a kutatók nagy vizsgálatokban, hogy mitől függ a gyerekek későbbi beválása, életben való boldogulása. Első meglepő eredmény: az

iskolában szavakban megtanult anyag 18%-ban befolyásolja az életben való későbbi helytállást. Mi az a több, mi az a 82%? A 82% döntő eleme az, amit a kutatók érzelmi intelligenciának neveztek el, és EQ-val jelölték IQ helyett. Az IQ a „rendes intelligencia” hányados, az EQ az emocionális, érzelmi intelligencia hányados. Először is erről az érzelmi intelligenciáról kiderült, hogy szinte korlátlanul fejleszhető, ellentétben az értelmi intelligenciával, melynek egyénekre jellemző határai vannak.

Másodszor, kiderült, hogy az életben való beválás döntő mértékben az érzelmi intelligenciától és ennek különböző változataitól, szociális készségektől és egyebektől függ. (Lásd minderről Daniel Goleman magyarul is kétszer megjelent összefoglaló könyvét: *Érzelmi intelligencia.*)

Mi alapozza meg az érzelmi intelligenciát? Először is a család által – magzatkortól – nyújtott érzelmi biztonság. Ahhoz, hogy egy szülő érzelmi biztonságot tudjon nyújtani, az kell, hogy valamennyire élvezze a gyermekét. Ahány gyereke van, annyiféle módon, mert az egyik egészen más, mint a másik. Ahhoz, hogy valamennyire élvezze a gyermekét, ahhoz saját szorongásának fel kell oldódnia. Tehát: úristen, mit is kéne a gyerekkel csinálnom, be kell adnom a legjobb iskolába, mert majd akkor ebben a teljesítményelvű világban... Vagy talán már az óvodában el kéne kezdeni a topmenedzser képzést... Van-e az óvodában angol, számítógépes terem... „Ágikám”, mondom, mint aggódó anya a vezető óvónőnek, „tudod, milyen jól érezte itt magát Dani, de a férjem azt mondja, hogy Zsófit nem adhatom ide, ha nem lesz nálatok legalább angol, hiszen a zöld óvodában már nemcsak angol, nemcsak német, hanem francia is van, és jövőre állítólag japán is lesz”. Topmenedzser képzés az óvodában: befizetem a gyereket dzsúdóra, karatéra, lovaglásra, úszásra – kikapkodják a szabad játékból, ezzel jó korán neurotizálják. Keresem azt az iskolát, ahol a gyermekemet jól meghajtják, mert az élet teljesítményelvű, „nem baj, hogy szenved a gyerek, meg kell tanulnia, hogy ilyen az élet, mert akkor fog jól teljesíteni”. Vizsgálatokból tudjuk, hogy ez: *nem igaz!* Egész egyszerűen nem igaz – a gyerek akkor fog később jól, képességei szerint teljesíteni, ha minél

Seffer-Patka Pitypang rajza

tovább megőriztem az életkorának megfelelő szorongásmentes nyugalomban...

A lényeg, hogy az érzelmi intelligencia - az érzelmi képesség, az érzelmi igényesség – a családban gyökerezik. Örömmel fogadom-e el a gyereket, ismerem-e azokat a nagyon egyszerű dögönyözőket, csiklandozókat, amikkel a gyereket el tudom szórakoztatni. Nem fejleszteni akarom kiskorában, hanem a szabad játék lehetőségét biztosítani neki, mert az a *legfejlesztőbb tevékenység*. Ahogy ezt egyébként kimondja a mai hivatalos törvénybeiktatott óvodai alapprogram is. Tanítani a gyereket káros ebben az életkorban. Mintát adni neki, melyet *szabadon követ*, az jó, és szabad játéokra lehetőséget biztosítani, mesét mondani életkorának megfelelően és így tovább és így tovább. Haszontalan időt töltsek vele, vagyis amikor nem fejlesztem, nem a ruháját rakatom el, nem azt kérdelem, hogy mi volt az óvodában stb., hanem csak úgy együtt vagyunk, marhászkodunk. Mesélek a nagymamámról, akinek volt egy szép fekete kecskéje... Ezek nagyon hasznosak. Ezek alapozzák meg az érzelmi biztonságot, az orientálódást családban, világban. Utána az óvodáskorban a szabad játék, mesehallgatás, ének és egyebek azok, amik az érzelmi biztonságot kibontakozáshoz segítik, majd iskoláskorban a *művészetek* az érzelmi nevelés alapjai. Howard Gardner a Harvard egyetem professzora, azt kérdezi a kormányoktól, mit gondolnak akkor, amikor megtörik az iskolákat szóbeli tanulnivalóval, mikor tudjuk a vizsgálatokból, hogy annak 75 %-át 5 év alatt az eminensek is garantáltan elfelejtik, ha nem használják mindennap, mint például egy idegen nyelvet. Tehát a felejtés számára tanítunk. A szóbeli tanulnivalók kiszorítják a művészeteket, – köztük a nevelésben oly fontos dramatikus, színházi játékokat – melyek az érzelmi intelligencia kibontakozásának az alapjai.

Mi az, hogy érzelmi intelligencia? Például az, hogy valamennyire ismerem és kibírom önmagam, nem leszek önmagamtól depressziós, kibírom a házastársamat, nem is csak kibírom, de meg is értem a gyereket, a szüleimet, a munkatársamat, a főnökömet, a beosztottamat – *empátiával*. *Bele tudok helyezkedni a másik szempontjaiba*. Van érzékem a

hangulatokhoz, van érzékem az élet minőségéhez. Nem hagyom magam szorongani attól, hogy előrébb kellene jutnom ezzel meg ezzel. Van egy bizonyos elengedett lazaságom, bölcsességem – mindez a művészetekkel és az érzelmi intelligenciával is összefügg. Tehát az érzelmi intelligencia a művészetekben fejlődik. Azok az iskolák, alternatív iskolák – a Waldorf iskolák is –, amelyek a gyerekből indulnak ki és nem a tantárgyakból, azok nagyon nagy helyet adnak a művészeteknek, az egyes tantárgyakon belül is és külön is. Érzelmet is nevelnek, nemcsak értelmet. Nemcsak a feledés számára tanítanak.

Hadd mondjak még egy példát: nem tudjuk egészen pontosan, hogy mi is a pusztán értelmi intelligencia, de mérni tudjuk... Jó, annyit azért tudunk, hogy az intelligencia *veleszületett értőképesség*. Legelterjedtebb mérése jelenleg – Magyarországra is standardizálva – az úgynevezett Wechsler teszt, ami 10 tényezővel méri az intelligenciát. Ebből öt szóbeli, öt cselekvéses. Minden nagy könyv leírja, hogy a gyerek a cselekvésesben erősebb. A cselekvéses táplálja a *szóbeli* intelligenciáját is és fejleszti ki 16-17 éves korára. A mai iskola a 10 tényezőből lényegében kettőt osztályoz. Egy lexikális memóriát, és egy matematikai készséget. Nyolcat úgyszólván nem osztályoz, még az értelmi intelligenciából sem. Ez a kettő, amit osztályoz, a szóbeli tartományba esik, ami a gyerekeknél a fejletlenebb, és a gyerekek esetében a fejlettebb cselekvéses ötöt meg se méri az osztályzataival... Ez az, amikor azt érezzük, hogy az én gyerekem azért ennél jobb, nem? Vagy ez szülői elfogultság? Nem, nem szülői elfogultság, jól érzem, és a gyerek is jól érzi, amikor harmadikban, ötödikben megbicsaklik a szóözönben, nem tud előre haladni, dacba, renitenciába szorul, hiszen csak egy egész kis szeletét kéri az iskola az ő értelmi intelligenciájának, a többről - az érzelmi és cselekvéses intelligenciáról - már nem is beszélve.

Az alternatív iskolák, a Waldorf iskolák három nagy egyenlő sávban fejlesztik a gyereket: cselekvés (kézimunka, kézművesség – fadaragás stb.), művészetek és értelmi tevékenység és mind a háromban egyformán. Tehát ez egy harmadik rendkívül fontos különbség. Teszik ezt pedig azért, mert a *gyerekből* – és a gyerek felismert, életkoronként változó szükségleteiből – indulnak ki. Mi az, hogy a gyerekből indulnak ki? Ma azt halljuk, hogy magyar iskolákban a gyerek karácsonyra ír olvas, és akkor jön egy másik iskola és azt mondja, nálam már novemberre tud olvasni, és jön egy harmadik iskola – sajnos nem viccelek – és azt mondja, nálam már októberre. És feladatlapokon kimutatom, hogy 72-83 %-ban jól oldották meg a feladatlapokat, tehát megtanítottam őket írni-olvasni. Ennek a következménye az, hogy a magyarországi 15 évesek nem tudnak írni-olvasni, jelentős, több mint 25 százalékban. Nem tudják az értő olvasást, a siettetett írás-olvasás tanítás miatt – mert semmi értelme annak, hogy a gyerekeket karácsonyra tanítsam meg írni-olvasni. Az egyik gyerek úgy jön, hogy már ír-olvas, mert nagy testvérei vannak és azokat utánozva

Kádár Boglárka írásfüzetéből

megtanulta. A másik gyerek úgy jön, hogy *két év után* fog írni-olvasni, és ez nem azt jelenti, hogy az egyik butább, mint a másik, vagy hogy az egyik tehetségteleb, mint a másik.

Azoknak a gyerekeknek az aránya, akiknek a keze készen van a háromujjas ceruzafogásra és az írásra 6 és 7 éves kor között, 7% Magyarországon. Tehát 93%-nak nincs kész a keze erre a háromujjas ceruzafogásra, fogásuk attól görcsös lesz. A ma iskoláiban nem tudnak a gyerekről úgy, ahogy például a régi magyar tanító néni tudott, aki azt mondta az írástanulás kezdetén: kismiam, menjél haza, kérjél édesanyádtól a sparuhert alól újságpapírt (oda volt készítve a begyújtáshoz), terítsd ki a konyhakőre vagy a konyhaasztalra, vedd a kezébe a legvastagabb kék vagy piros postairónt és kerekíts rajta – óriásiban.

Mi van ma? Tisztelet a kivételnek... Összehúzták az elemista füzet széles sorközét kisebbre, behúzták ceruzát adnak a gyerek kezébe, hogy ne piszkoljon... „Oda rajzold be kismiam a kampókat, és arra vigyázz, hogy meg ne nőjön a sor vége felé!” Hogy-hogy?! Hisz eleve óriásinak kéne lennie!

Annak idején én elküldtem a kétféle módszert az üllői úti Anatómiai Intézetbe és kértem, hogy adjanak szakvéleményt, melyik a helyes módszer: a régi tanító nénié, vagy a mai. Visszaírtak, hogy az a régi tanító néni zseniális volt, csak azt nem értjük, hogy honnan tudta, hogy így kell csinálni! Azt csak az '50-60-as évek óta tudjuk, amikor kikutattuk, hogy a kézközépcsontok 6-7 éves korban nincsenek kellően elcsontosodva és összenőve. Az inak le vannak tapadva a kézfejen és még nincs meg a központi idegrendszerben a finom koordináció.

Tehát olyan módon akarjuk a gyerekeket írni és olvasni tanítani, aminek *semmi köze* az ő testi-szellemi, mentális fejlettségéhez! Az intézményközpontú, tantervközpontú iskolák valahol fenn kiagyalják (kiagyalták, mert most talán kicsit javult a helyzet) a tantervet az íróasztal mellett, és lenn ezt végrehajtották a gyerekeken, ahelyett, hogy a gyerekből indultak volna ki. Ilyenek a diktatúrák iskolái, míg a demokráciák iskolái azok, amelyekben szó nincs arról, hogy az óvodának fel kellene készíteni a gyereket az iskolára. A magyar óvodai alapprogram szerint sem. Nem! Az óvodának egy feladata van, hogy az *óvodásgyerekek életkori sajátosságainak megfelelően* teret biztosítson a sok mozgásra, szabad játékra, mindennapos mesére, és így tovább. Az iskolába *óvodások mennek* – mondja a program, és ma már a törvény is így szól. Az iskolának kell gondoskodnia arról, hogy az *óvodásokat* fogadja, hat és nyolc év között, hosszú időn keresztül, lassan az iskolába bevezesse őket.

A művészetek szerepének hangsúlyozása sem új dolog. Ha megnézzük a magyar iskolarendszert attól kezdve, amikor igazán erőteljesen működik, a reformáció és az ellenreformáció kora óta, akkor ott azt fogják látni, hogy a kálvinista, piarista, ciszter, jezsuita, nagyon szigorú iskolák rengeteg időt töltenek iskoladrámák megírásával, színpadra állításával, megrendezésével, bedíszletezésével, kosztümözésével, előadásával. Ezenkívül van énekkaruk, zenekaruk és önképzőkörük. A régi iskolák a szorgalmi idő

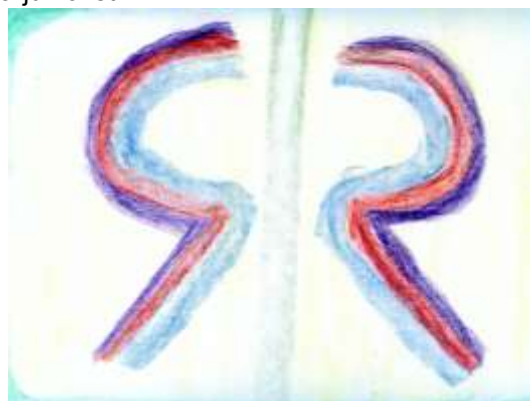
rovására nagyon sok művészetben „mártották meg” a felnövekvő gyereket. Ma már tudjuk kutatásokból is, hogy erre van szükség, de ezt nem tesszük meg, kivéve az eltérő, alternatív iskolákban.

Röviden tehát olyan iskolára és olyan óvodára volna szükségük gyerekeinknek és nekünk, amely a gyerekekből indul ki és nem pedig absztrakt módon kidolgozott tantervből. Olyan óvodára és iskolára van szükség, amelyik tudja, amit a két háború között Karácsony Sándor, a kitűnő pszichológus-pedagógus sokszor megírt, hogy nem az lesz egészséges és tehetséges felnőtt, akit egészséges és tehetséges felnőttnek-felnőttként nevelnek már kisgyerek kiskamasz stb. korában, hanem egyedül az, aki lehetett teljes értékű kisgyerek, növegyerek, kölyök, kamasz, ifjú... Nem kényszerítették másra ezekben az életkorokban, mint ami az életkorból következne.

Ha valakit beszélni tanítunk, mert nem tudjuk kivárni, hogy mondjuk csak 3 éves korában szólal meg, (ami nem lenne baj, mert pillanatokon belül mondatokban fog beszélni), mert azt látjuk hogy a szomszédban Ágika már 9 hónaposan „beszél”, akkor nagyon nagy baj van. *Nem kell a gyerekeket beszélni tanítani!* Azzal csak rongáljuk, örülhetünk, ha nem kezd dadogni.

Nem kell a gyereket jártani tanítani! Ortopédiailag és lelkileg is káros! A jártani tanított gyerek életveszélyesen fog esni, ha legurul egy lépcsőn, össze-vissza töri magát, míg az a gyerek, aki magától áll fel – előbb vagy utóbb, két éves korig *mindegy*, hogy mikor! – úgy esik, mint a macska. Tehát az ijedtségen kívül általában semmi baja nem történik ilyen lépcső és egyéb viszonylatokban. Ahogy ezekre a gyereket nem kell tanítani, úgy nem kell semmi egyébre sem a 6. és 8. életév közötti időszakig. Nem igaz, hogy idegen nyelvet az *óvodában* kell tanítani! 6-8 éves korban viszont már el lehet kezdeni, akár két idegen nyelvet egyszerre, mert ez a nagy begyújtás időszaka, persze ha nem nyelvtani alapon tanítjuk. Ha direkt módon tanítjuk, vagyis nem fordítjuk le az egyik nyelvet a másikra, hanem mutogatunk, akkor el lehet kezdeni velük, mert rengeteg idegen szót tudnak begyűjteni akkor is, ha nem értik is azok pontos értelmét.

Rengeteg ilyen példát lehetne még mondani. Másképp kell kezelni a különböző életkorokban a gyerekeket, nagyon változnak, más és más módon kell közelíteni hozzájuk akkor, ha igazán fejleszteni akarjuk őket.

Papp Kinga formarajz-füzetéből

Az évszakasztal

– egy mennyei sarok a csoportszobában –

Az első évszakasztal, melyet megláttam, szinte elbűvölt. Egy kis asztal, gyönyörű selyemmel letakarva, egy kristálydarab, egy képeslap és egy virág. Már nem is tudom, milyen kristály, milyen kép, milyen virág..., csak azt tudom, hogy belülről valami megszólalt: „Ó, de gyönyörű!” Az a leírhatatlan melegség és belső mocorgás, csodálatos békével és örömmel töltötte meg szívemet.

Efféle átélések sorozata következett, amikor elkezdtem látogatni a Waldorf osztályokat, óvodákat, vagy amikor én magam rendeztem át az évszakasztalt.

A kicsi gyermek számára egyszerű dolgok szükségesek, vagyis kevés alkotóelem.

Az évszakasztal megfelelő értelme az, hogy neveljen és alkalmat nyújtson gyönyörű, szellemi átéléseknek. Mindehhez szükségesek:

- informáldás és az évkör ritmusainak a megértése;
- szükség van megfelelő anyagokra: selyemdarabokra vagy pamutból készült textillekre, a szivárvány színeinek többféle árnyalatára. Felhasználhatunk nagyobb kristálydarabokat, képeket, képeslapokat, szalmából, papírból, fonalból vagy gyapjúból készült babákat, angyalokat, manókat, virágokat, pillangókat, kagylókat, gyertyákat, méhviaszából készült alakzatokat, terméseket (gesztenyét, tobozt), magvakat, fakérget, mohát, tehát sok mindent a jelentésnek megfelelően;
- olyan elrendezéssel kísérletezzünk, melyek tárgy- és színharmoniót sugallnak, úgy hogy esztétikus legyen, főleg szuggesztív és jelképes a szellemi töltetű pillanatnak;
- fontos, hogy az évszakasztal ne legyen túl zsúfolt, ne rakodjon rá a por, lehetőleg kerüljük a szimmetriát és feltétlenül okozzon örömet a látványa.

Tehát mindaz, ami a természetben kívül és a lelkünkben belül zajlik, az megjelenik a természeti relikviákban, babákban, állatkákban, díszekben. Az évkör ritmusában az ember végig él egy szellemi fejlődést. Ezért szavak és felesleges magyarázat nélkül, mintegy szimbolikusan – meditatív úton ezt megjelenítjük egy központi helyen, az évszakasztalon. Látni-érezni tanulnunk kell folyamatosan, kicsiknek, nagyoknak egyaránt. S ebben az évszakasztal egy nagy segítség.

Waldorf óvodákban a naptári évet „A három napkeleti bölcst” epochával indítjuk. Egyik célkitűzésünk az volt, hogy a gyerekek – az évszakasztalnak is köszönhetően – megjegyezzék, hogy abban az időben, amikor Jézus született még a királyok sem jártak autóval, sem repülővel, sem vonattal, sem autóbusszal, még biciklivel sem, hanem gyalog. Állataikat, mint például a púpos tevét, elefántot, lovakat a terű cipelésére használták. Három-négy héten keresztül még annak a gyermeknek a szeme is megszokja a látványt, aki nem rendelkezik vizuális memoriával. Magába szívja az érdekes, értékes információkat, s majd valamikor (talán iskoláskorában) előhívja és felhasználja őket. A látvány segítségével könnyen megjegyzi a három király nevét: Menyhárt, Gáspár, Boldizsár.

Az óvodások körében köztudott, hogy az évszakasztal szentséges, nem szabad hozzányúlni. Azt szoktuk mondani nekik, hogy az évszakasztalt a tündérek rendezik át. Ezért nem szabad elrontani, csak csodálni az egész epochában.

Todor-Szász Tímea

Bemutkozás-féle, avagy miért vagyok/leszek köztetek?

Sok-sok éve találkoztam a Waldorf-pedagógiával. Talán egyetemi tanulmányaim alatt, néhány mondat erejéig, egy szemináriumon. A bölcsészkar magyar-néprajz szakán nem is eshetett szó túl részletesen az alternatív pedagógiákról, ezért nem is ragadtam

meg túlságosan. Aztán egyre gyakrabban botlottam bele, különböző helyeken: az egyetemen, magánemberek által, cikkekben, tanulmányokban... És elkezdtem tudatosan tanulmányozni. Nem emlékszem „megtérésem” pillanatára – valószínűleg nem is pillanat volt, hanem inkább folyamat –, de azt tudom, hogy első gyermekem születése köré tehető.

Valószínűleg nem véletlenül. Hiszen ez a pedagógia a Gyermekről szól, azt valósítja meg, amiről minden gyerek álmodik, amiről fogalmazások születnek magyarórán a Milyen iskolát szeretnék? címmel. És hogy gyermekeim ilyen iskolába járhatnak.... még most is szinte hihetetlen.

Mindig jó volt Gyermekek közt lenni. Kölcsönösen. De a bölcsészkar nem tanárképző, majdnem semmit nem tudtam róluk, szinte csak intuitív tanár voltam. Jól működött, de nem éreztem elegendőnek, ezért beiratkoztam a tanító- és óvodapedagógus képzésre, hogy elsajátítsam azokat az alapokat, amelyek szükségesek a gyermekekkel való eredményes foglalkozáshoz. És, miközben tovább kutattam, tanulmányoztam a Waldorf-pedagógiát, immár kicsit több szakértelemmel, utolsó évesként adódott ez a fantasztikus lehetőség: tanító lehetek abban az iskolában, ahová gyermekeimet szeretném irányítani. Kipróbálhatom gyakorlatban is azt, ami elméletben olyan nagyon tetszett, benne lehetek nemcsak szülőként, hanem pedagógusként is egy folyamatban, amely mindkét félnek csak jót hozhat. Nagyon sok tanulnivaló, tapasztaltnivaló vár még, de örömmel állok elébe, és remélem, ez a találkozás mindenki számára eredményes és gazdag lesz.

Staharoczky Veronika

Sítábor

I-III. osztály, Madarasi Hargita, 2011. január 23-28.

Számunkra nagy kihívás volt a sítáborban résztvenni. Már hónapokkal előtte készültünk arra, hogy ott végre együtt leszünk.

Valójában Zsófi lánykánk vitt fel a Madarasi Hargitára minket. Bár önálló kicsi lány, tavaly elsőosztályosan hiányoztunk neki a sítábor egy hete alatt. És Zsófia nagyon erősen tud vágyani a dolgokra, hegyeket mozdit meg vele. Legyőzte minden aggályunkat. Azt, hogy nem lesz anyagi fedezet, azt hogy egy hathónapos baba esetleg nehezen alkalmazkodik majd a sok emberhez, a nagy hideghez. Azt hogy a főként emberi kapcsolataiban élő Petike, aki a mozgulataiban még alig „ébredszik”, talán meg sem tud tanulni sízni négy és fél évesen.

Sítábor előtt pár héttel lehullott a hatalmas hó, és a szomszédnéni nekünk ajándékozta külföldre emigrált fia és unokái sítalpaikat. Felfedeztük Karcsit, a sífelszerelések szakértő varázslóját, akihez lehetett fordulni aztán. És fordultunk is a magunk gondjával, a barátainkéval, és szomszédaink szomszédaiéval is, úgy örvendtünk annak, hogy ilyen nagyszerű kapuk nyíltak meg számunkra a téli sportok előtt.

Végül is megérkeztünk a sítáborba, gyönyörű, hótól terhes, nemes tartású fenyőfák közé. Egy nap kellett az alkalmazkodáshoz. Azon az első napon még nyugós volt a baba, még nem találtuk a helyünket. De Petike már olyan boldogan hancúrozott legkedvesebb barátnőjével, Rebikével, annyira örvendett a sok ismerősnek és kedves ismeretlennek, az óvónéninek, akivel egy szobába kerültünk..., hogy este mégis úgy döntöttem, nem utazunk haza az első visszatérővel.

Azon túl pedig többet nem kísértett a visszatérés gondolata. A baba hűlése elmúlt – talán az erős levegő hatására –, örvendett mindenkinek, aki szólt hozzá. Jól aludt. És hazatérve mintha megtáltosodott volna, új babahangokkal gazdagodott a szókinccse, amit ugyanúgy nem értünk, de másként hangzanak. Megkóstolta a tárkonyos székely krumplicevest, s én most ébredtem rá, hogy bátran etethetem.

Zsófi mindennap benézett hozzánk, és elújságot ezt-azt. Főként a reggeli hóban szaladgálásra vállalkozott szívesen. Nem igényelt sok figyelmet, de örült a jelenlétünknek. Szép és pontos mozdulatokat sajtátított el a középhaladó csoportban. És óriásiit kalandozott apával aztán a sípályákon. (Ennél tartalmasabb apás élményt el sem tudok képzelni számára.)

Petike pedig minden anyai félelmem ellenére megtanult sízni. Lehet, hogy csak ráérezett, lehet, hogy az oktatók szavai is eljutottak hozzá, vagy a motiváció segítette, hogy együtt csinálhatja még húsz gyerekkel..., nem tudom. Talán mindez együtt. A lényeg, hogy nagy élmény volt számára, és az utolsó nap bemutatóján ügyesen kerülgette a bolyákat, egyedül,

önállóan jött fel a felvonón a hegytetőre. Nekem pedig – „nem mondhatom el senkinek, / elmondom hát mindenkinek” (K.F.) – itt, ebben a pillanatban könny szökött a szemembe. Hát mégis taníthatóak, mégis nagyon nyitottak, mégis nagyon fejlődőképesek a gyermekeink!

Sándor Ildikó

*

Noha rémképekkel telten indultunk a sítáborba, elképzelve a felöltözések-levetközések keserves procedúráit és a csontig hatoló hideget, kellemesen csalódtunk: pár napnyi pihenésben, jókedvben és sok kinti mozgásban volt részünk. A hegyi hideg nekem szelidebbnek tűnt, mint a városi.

A táj pedig: egyszerűen varázslatos volt. Nagy örömkre az első derült nap egy napfelkeltét is elcsíptünk. Dalolt tőle a lelkünk. A Hold és az Esthajnalcsillag sápadtan még az égen voltak, mialatt keleten felvörösölt a Nap. A még szelíd sugarak oly szépen hulltak a hóval teli fenyőkre és menedékházakra. Olyan boldogok voltunk, hogy egy ilyen szép reggelt láthatunk, hogy szélesre tártuk az ablakot, megtöltendő a tüdönket a friss reggeli levegővel. Már ezért a reggelért megérte az egész kirándulás :)

Józsa Erika

Gyermekszáj (elsőök) – a sítáborról:

Ilka: *Megtanultunk mindannyian sízni!*

Orsi: *Nagyon jó volt sízni! Amikor a verseny volt, mindenkit láttam, és nagyon ügyesen síztek a többiek is. Én mentem a Nagy Mihályon!!*

Ilka: *Mindenik sítánár nagyon jó volt!*

Orsi: *A tanárok nagyon kedvesek voltak, soha nem ordibáltak.*

Artur: *Nagyon jó volt a sítábor, mert síztünk. Jó volt a tanulás is.*

Norbi: *Jó volt a csocsózás!*

Kopi: *Az volt a legizgalmasabb, hogy a Sugó pályán végig lemehettem.*

Bogi: *Én nagyon élveztem, hogy síztünk!*

Ilka: *A többieket is figyeltem, és szerintem nagyon ügyesek voltak.*

Matyi: *Az ebédlőben a padban kaptam egy műanyag gyémántot!*

Artur: *A lányokat priccoltam a fürdőben a fogkefémmel.*

Orsi: *Mezitláb hóban futás volt a legjobb!*

Itt a farsang, áll a bál

Nagyon jó hangulatban és vidám percekben telt az idei farsangi bál. Már mindenki alig várta, hónapokkal azelőtt gondolkodtunk a jelmezeken, forgattuk fejünkben a kis versikéket.

Március 4-én reggel 10 óráig megtartottuk a főoktatást (habár a gyerekek gondolatát alig-alig lehetett elterelni a farsangolásról), majd tízórai után következett a tulajdonképpen készülődés. Feldíszítettük a termet, majd mindenki sebbel-lobbal beöltözött valaminek: az első osztályosok mesefiguráknak, a másodikosok állatok lettek, a harmadikosokból pedig mesterembereket varázsolt a tanító nénijük. Még az óvodások is meglátogattak, s a kör közepére állva mindenki megpróbált a legélethűbben bemutatkozni, a többiek pedig lelkesen találgatták ki kicsoda.

A farsangi játékok, vetélkedők és a lakmározás után mindenki magába vonult és papírra vetette (lerajzolta vagy leírta) azt a rossz tulajdonságát, csúnya gondolatát, amitől nagyon meg szeretett volna szabadulni. Ezt követően kimentünk az udvarra és elégetve minden cetlit, minden rajzot, elűztük a telet, a hideget, a rosszaságot és énekszóval köszöntöttük az új tavaszt.

A farsangolás nem is végződhetett volna másként, mint szószoros bulizással. Muzsikáltunk, táncoltunk, vigadoztunk: „Éééljen a farsangi bál!!!”

Szabados Csilla

Néhány, gyermekek által költött farsangi vers:

II. osztály:

Szent Erzsébet

Én vagyok Szent Erzsébet,
Palotámban vígan élek,
Szegényeknek minden napra
Ruhát, ételt, italt viszek.

Macalik Borbála

III. osztály:

A molnár

– Jó napot molnár uram,
Erre megyen a malomba?
– Jó nehezek a zsákok,
Én így is vidáman dalolok.
Hoznak ide búzát, árpát,
S én mindet megdarálom.

Körösffy Laura

Béka

Hosszú a nyelvem,
Legyeket eszem,
Béka vagyok,
Legyek réme.

Papp Kinga

Leopárd

Én vagyok a leopárd
Úgy hívnak, hogy Bernárd.
Szeretem a hangom,
Elvesztettem farkom.
Becsapott a róka,
Bizony ez nem móka!
Pöttyös a ruhám,
Ennyi volt a mondókám.

Bílc Nóra

Papagáj

Én vagyok a papagáj,
Puha tollam csupa báj,
Beszédem is csoda már,
Farsang vége van, de kár, de kár!

Ábrahám Gellért

Cica

Én vagyok a fehér cica,
tejet eszem, nem egeret,
kályha mellett szundítok,
úgy várom a farsangot.

Sándor Zsófia

A molnár

Nehéz munka a malomban dolgozni,
De a molnár ezt könnyen elvégzi.
A sok búza, árpa, kukorica –
Ezt mind oda behordja. (*oda be a lyukba*).
Tolnay Rege

A pék

Elültették a magot,
Kinőtt s learatták,
Elvívék a malomba
S liszté összezúzták.
A lisztet a pék megkapja
Tekenőbe berakja
Vízzel, sóval megdagasztja,
Kemencébe beveti,
A kenyeret kivesszi,
S jóízűen megeszi.
Kádár András és Metz-Gruber Christian

A juhász

– Nagyapó, nagyapó!
Mit csinál a juhász?
Legelteti, itatja,
Meg-megfeji, megnyírja,
S terelgeti nyáját.
Ordát készít,
Sajtocskát,
Gyógyítja a báránykát,
S fújja furulyáját.
Tóth Csenge Hanga

A szövés

A szövés az egy jó dolog,
Kellenek hozzá anyagok,
A lábak, kezek meg az ész,
Ötletek és ügyesség.
Vassy Timea

Szőni jó!

Sok a dolgom, sok,
Felvetés, rendezés,
Ha nem vagyok ügyes,
Jövőre sem lesz kész.
Gyorsan, serényen
Nyomd a lábítókat!
Egy, kettő, szádnnyílás
Szétválík gyorsan.
Mint árny
Suhan a csanak,
S víz, csörlővel tekert
Lekötő szálát.
Csattan a borda,
S anyag fut csendben
Fel a hengerre.
Seffer-Patka Virág

Nemezelní jó!

Egy, kettő, három, a nemezelnést várom!
Kettő, három, négy, hozzá! gyapjút még.
Pirosat, kéket, sárgát, zöldet,
S így lesz a nemezelnés szép.
Szabó Bázsa Lovász Rubin

Nemezelní jó!

Nemezelní nagyon jó!
Mindenféle gyúrnivaló.
Szappanosan és vizesen,
Jár a kezünk serényen.
Szilágyi Zsuzsa

A kovács

Én vagyok a patkókovács,
Kormos Pál az én nevem.
Bong az üllő, cseng a sarló,
Ha kalapácsom emelem.

Fejsze, kasza, patkók, szegek,
Mesterművek röpülnek a sarokba,
Ásók, kapák, lándzsahegyek
Várnak nálam halomba.

Reggelente tüzet szítok,
Szerszámaim kezelem,
Früstükre már kiizzadtam,
S dagadozik kebelem.

Mindenféle parasztember,
Uraság vagy nebuló,
Városlakó, katona s pap
Megtalálja mi neki jó.
Filep-Rudamas Vahid-László

A kertész

Én vagyok a fák fodrásza,
Villog az ollóm cikázva.
Segít kertet ásni a vakond,
Fejembe csapom szalmakalapom.

Pöttyös csizmámra ragad a föld,
Levelet majszol egy kukac hölgy.
Virágot ültetek nap mint nap,
S nyikorog szépen a talicska.

Máté Dorka

A kovács

Én vagyok a kovács, ki olvasztom a vasat,
Kiveszem és megformálom bármilyen kacat.
Koppán a kalapács és készülnek a dolgok,
Patkó s bármi ami vasból való.

Papp Attila

Mese a kakasról

Nagymama udvarában valamikor régen még nagyon sok állat lakott. Volt két kecskéje, nyula, malaca, több tyúkocskája és több kakasa is.

Ezt a történetet egy öreg kakas mesélte anyának, amikor még kislány volt, anya kisfia így szerzett tudomást a kakasok titkáról.

Mert ti talán azt hiszitek, hogy reggelente a kakas költi a Napot. Az öreg kakas elmosolyodott, ha erről beszélt, mert igen kevesen tudják, hogy a korán kelő kakas és a Nap király jó barátok. Annyira jó barátok, mintha testvérek volnának...Együtt dolgoznak, s akik szépen tudnak együtt dolgozni, azok meg is szeretik egymást. Mert a Nap őrzi hatalmas Föld birodalmát, varázserejével növeszti a füveket, az állatokat, védi őket hidegtől, fagytól, a melegével kipattintja a fák rügyeit, megzöldíti a fák leveleit, kicsalogatja a virágokat.(Nemsokára ti magatok is láthatjátok majd, hiszen lassan-lassan érkezik a tavasz, és a Nap már egyre gyakrabban dugja ki ragyogó arcát a felhők mögül.) A kakasok pedig az udvar királyai boldogan köszöntik erőt adó, növekedést hozó Nap barátjukat. Annyira szeretik, hogy reggelente, amint a Nap megmozdul felhőágyában, együtt mozdulnak vele a kakasok is, és már röppennek is fel a kerítés tetejére, hogy elsőként hirdessék ki országnak-világnak: Ébred a Nap! Ünnepejünk! Új nap kezdődik! Ébresztő, ébresztő, senki se szalassza el! Az állatok azon nyomban fel is kapják a fejüket, és izgatottan várják a Nap király ünnepélyes Égre vonulását.

Így történt ez minden reggel valamikor az öreg kakassal is, aki már fiatal korában is a legszebb kakas volt a baromfiudvaron. Vörös taréjt hordott büszke fején, vörös és zöld tollai csak úgy ragyogtak széles szárnyán. Féltékenyen figyelte őt az udvar többi kakasa, és bizony meg kellett harcolnia valamennyivel, mígnem bebizonyította, hogy nemcsak a legszebb, a legerősebb is közöttük.

Fiatal kakas korában volt egy tyúkocska játszótársa, a legfinomabb gilisztákat neki kapirgálta ki a földből, annyira szerette. Ámde egy napon ez a tyúkocska eltűnt. Elszomorodott a kakaska, és hosszú napokon át kereste, de hiába. Aztán egyszercsak néhány hét elteltével megjelent újra sok apró, pihés csibével a nyomában. Kakaska mit sem tudott arról, hogy időközben tyúkocska tojásokat tojt és kiköltötte belőlük a kiscsibéit.

Hanem ezentúl nem játszott már többet kakaskával, aki nem értette miért csak ezekre a furcsa, pelyhes jószágokra figyel tyúkocska.

Egyszer aztán nagy veszély támadt a baromfiudvar lakóira. Ragadozó, éles karmú héjmadár keringett az udvar felett, kiscsibére fájt a foga. Kakaskának jó szeme volt, idejében észrevette és már kiáltotta, kukorékolta is a vészjelet: Vigyázat! Vigyázat, héja! Meneküljtek! Menekült tyúkocska, utána pedig a csibécskéi, akik behúzódtak, elbújtak a meleg szárnyai alatt. Hanem egy butuska kiscsibe, nem szaladt el, ott játszott, csipegetett tovább a porban az udvar közepén, a héja pedig zuhanó repülésben

egyenesen felé tartott. Ekkor kakaska, mint a villám ugrott a vadászó héja elé, kitárta széles szárnyait, erős csőrével pedig hatalmasat koppantott a madár fejére. Menekült is a ragadozó. Azontúl, ha kakaskát megpillantotta, messzire kerülte még az udvar tájékát is.

Kakaska pedig valódi, gyönyörű felnőtt kakassá nőtt, és azontúl tyúkocskával együtt kísérgették, óvták-védtek a pelyhes és butuska kiscsibéket a veszélyektől, amik bizony időnként minden csibe életében előbukkantak, míg fel nem nőttek.

Sándor Ildikó

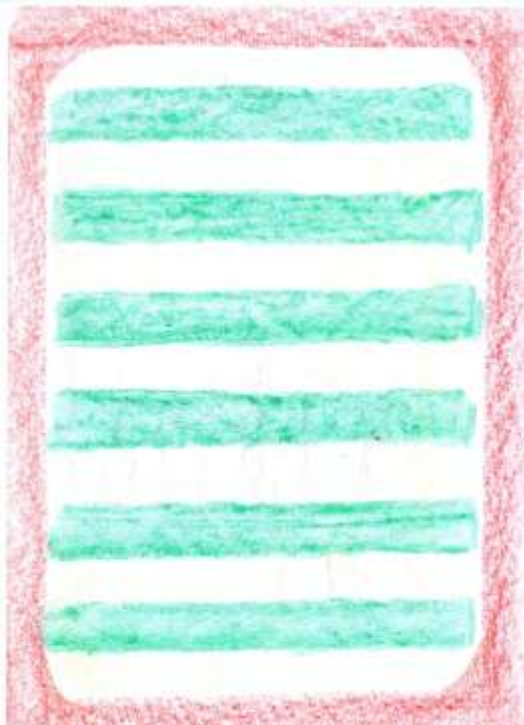
Mese formarajz órára

Volt egyszer, hol nem volt, volt egy sűrű, bozotos erdő. Rengeteg fa nőtt ebben az erdőben. A fák egyre csak veszekedtek, civakodtak, szidták egymást. Egyre magasabbra nőttek, el makarták hagyni egymást, mindegyik csak magának akarta a fényt. Addig- addig veszekedtek, hogy az összes erdei állat elköltözött onnan, nem bírták már ezt a sok versengést, kiabálást.

Az erdeitündér egy ideig tűrte, majd megpróbálta szépszóval meggyőzni őket, hogy nem vezet semmi jóra a sok veszekedés, de a fák már úgy bele voltak melegek a vitatkozásba, hogy oda se figyeltek a tündérre. A tündér látta, hogy szép szóval nem sokra megy, ezért eldöntötte, hogy megbünteti a nagyravágyó, önző fákat. Úgy is lett: minden fát egyforma magasságúra varázsolt, hogy mindegyik egyformán jusson fényhez.

A fák eleinte dühösek voltak az erdeitündérre, de szép lassan lenyugodtak, s többet nem veszekedtek. Az erdőbe visszaköltözött a béke, és a vadállatok is hazatértek odúikba.

Egy nap Enci és Benci, a két manó az erdőben sétáltak, s nagyon elcsodálóztak mikor meglátták a pontosan egyforma magasságú fákat. Minden állatot megkérdeztek, hogy mi történt, de egyik sem tudta.

Végül egy fiatal mókus elküldte őket nagybátyjához, a bölcs, öreg mókushoz, aki már sokmindent látott életében. Ő nem ijedt meg a veszekedéstől, s nem menekült el a többi állattal együtt. Az öreg mókus meséjén nagyon elcsodálóztak a manók, s Benci ahogy hazaért, le is rajzolta az erdőben látott egyforma fákat.

Szabados Csilla

1. osztályban a négy alapművelet megismerése:

A négy manó

Egy nagy erdő közepén, egy szép kerek tisztáson élt négy testvér: négy kicsi manó. Nagyon különbözőek voltak, mint a négy évszak. Különböző dolgokat szerettek, különböző képpen öltöztek, más színeket kedveltek.

Az egyik, Begyűjtími, nagyon szerette a zöld színt, abba is öltözött mindig. Nagyon nyugodt volt, soha nem veszekedett senkivel, legtöbbször nagyon jól elvult ő egymagában is. Szeretett sétálgatni az erdőben és csak gyűjtögetni mindenfélét a kosarába, majd otthon egyesével szép lassan, figyelmesen megszámolta, s minden begyűjtött termést, gyümölcsöt külön dobozba vagy polcra helyezett. Ő elég szégyellős volt, nem kínálgatta termékekkel az állatokat, ezt testvéreire bízta. Begyűjtími sétálni és gyűjtögetni szeretett, vagy otthon ülni és enni. Ezért meg is pocakosodott, de ez nem bántotta.

Begyűjtími testvére, Elvesztíbi, nyurga kis manó volt, de olyan sápadt arcú és sovány, hogy majd elfújta a szél. Szegény olyan szomorkás volt mindig, mert minden foglalkoztatta, ami körülötte volt, s órákig képes volt gondolkodni egy kis dolgon, s miközben elmélyült a gondolkodásba, elfelejtette hova tette le a kiskosarát, vagy elhullatta figyelmetlenségében hazafele a zsákjából a termések egy részét. A testvérei alig győzték vigasztalni az örökké szomorkodó Elvesztíbit.

(folytatása a következő lapszámban)

Szabados Csilla

Sándor Zsófia formarajz-füzetéből

Advent

Antal Geng Szilvia (II M)

Mikor az asztalon megjelent egy gyönyörű koszorú nagyon boldog volt az egész család. Meggyújtottuk a négy gyertyát és olyan szép volt, ahogy a gyertyáknak a lángját néztük.

Ez volt a legszebb advent.

A kíváncsi nyúl

Bílc Nóra (II M)

Volt egyszer egy nagyon kíváncsi nyúl. Az erdőben sétálva találkozott a ravasz rókával. A róka egy zsákot cipelt.

– Mi van a zsákban? – kérdezte a nyúl.

A róka nem mondta meg. A nyúl hazáig követte. Mikor a róka letette a zsákot, a nyúl odalopakodott és kibontotta a zsákot. Benne egy csibe volt. A nyúl kiszabadította.

A nyúl kíváncsisága megmentette a csibe életét.

A kíváncsi nyuszi

Juhos Noémi (II M)

Volt egyszer egy nagyon kíváncsi nyúl. Az erdőben sétálva találkozott a ravasz rókával:

– Képzeld, nyuszi, az erdőben egy ládikót találtam tele gyémántokkal. De nagyon veszélyes helyen van.

A kíváncsi nyuszi elment megkeresni a kincset. A róka csak erre várt. Utána ment és felfalta a csapdába esett nyulat.

A kíváncsi nyuszi

Papp Kinga (II M)

Volt egyszer egy nagyon kíváncsi nyúl. Az erdőben sétálva találkozott a ravasz rókával. Így szól hozzá a róka:

– Gyere hozzám ebédelni!

De a nyúl anyukája nem engedte elmenni.

A nyúl mivel nagyon kíváncsi volt, elszökött.

A róka megvendégelte a nyulat és utána nyomban felfalta.

A kíváncsi nyuszi

Macalik Borbála (II M)

Volt egyszer egy nagyon kíváncsi nyúl. Az erdőben sétálva találkozott a ravasz rókával. A róka megszólalt:

– Szervusz, nyúl barátom.

Ugyanígy a nyúl is. Megkérdi:

– Mit viszel a tarisznyádban?

– Répát – hazudja a róka.

– Adsz nekem is belőle?

– Hát persze! – feleli a róka. – Gyere közelebb, hogy tudjam odaadni!

Odament a nyúl. A róka pedig felfalta.

A csodakert

Juhos Noémi (II M)

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szép, de nagyon szegény lány. Egy napon kiment a piacra virágot árulni. Arra járt egy öregasszony, s látta a szép virágokat.

– Édes lányom, adj nekem egy csokor virágot! Szegény vagyok...

– Adok szívesen – felelte a lány.

Odaadta a virágot, s az öregasszony átváltozott egy tündérré.

Mert jószívű voltál, megajándékozlak egy szép kerttel – és azzal eltűnt.

Hazament a lány, és meglátta a varázslatos kertet. A kert közepén volt egy aranyrózsa, amely mindig megad mindent, amit kérnek tőle.

A lány boldogan élt, míg meg nem halt.

Füzesi Ilka betűmese-illusztrációja

A szegény lány

Ábrahám Gellért (II M)

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szép, de nagyon szegény lány.

Egy napon kiment a piacra szilvát árulni. Sokan vásároltak tőle, mígnem az egészet eladta.

Hazaindult a kevéske pénzével. Útközben megsajnálta egy éhező koldust. Nekiadta összegyűjtött garasait. Cserébe egy batyut kapott. A csodabatyuból sosem fogyott ki az alamizsna.

Ettől kezdve a lány nem szenvedett többé hiányt.

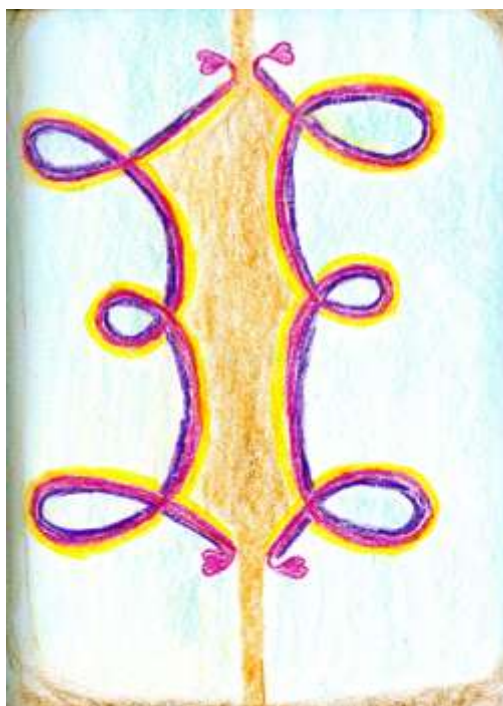
A szép lány

Macalik Borbála (II M)

Hol volt, hol nem volt, de valahol mégis volt, volt egyszer egy szép, de nagyon szegény lány. Egy napon kiment a piacra virágot árulni. Egyszer csak arra sétál a király és a fia. Meglátták a szép virágokat. Odamegy a királyfi s megkérdi:

– Mennyiért adod a virágot?
– Két krajcár, felség – mondta a lány.
– Két krajcár? Az nem sok, adok helyébe két aranyat.

S attól kezdve minden nap kijárt a királyfi a piacra virágért, és hogy a lányt láthassa. Addig-addig, míg a lány szépsége és kedvessége teljesen elbűvölte az ifjút. De egy napon a lány nem volt a piacon. A királyfi nagy szomorúan hazament, és arra gondolt, hogy hátha holnap kimegy a piacra. De másnap sem jött ki. Harmadnap is kiment, s hát a lány ott árulta a viragot. Elvitte a kastélyába. Akkor lakodalmat csaptak, hogy hét hetet tartott.

Macalik Borbála formarajz-füzetéből

A kiscsibe és a kiskacsa

Macalik Borbála (II M)

Volt egyszer egy kiskacsa és egy kiscsibe. Jó barátok voltak. Egyszer csak elunták a játékot a réten. Elhatározták, hogy elmennek sétálni a tópartra. A tóparton a kiskacsa kívánt úszni egyet és beugrott a vízbe. Nagy büszkén elkezdett úszni a nádas felé. A kiscsibe megirigyelte, és beugrott ő is a vízbe.

– Csip-csip, segítség!

A kiskacsameghallotta, és amilyen gyorsan csak tudott, odaúszott. De a kiscsibe már a víz mélyén feküdt. Kivitte a partra és felélesztette.

Mese

Tóth Csenge Hanga (III M)

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király s annak három leánya. A legkisebbik naponta eljárt a közeli faluba megnézni a szegények sorsát. Egy nap meglátott egy rombadőlt házat. Ott meglátott egy szegény embert, s megkérdezte tőle, hogy mi történt a házzal? Az öregember elmesélte, hogy a király katonái kergettek egy vicces boszorkát, aki a király ruháit átvarázsolta udvaribolond öltözké, s az bemenekült az ő házába. A katonák rombadöntötték a házat, miközben a boszorkát keresték. A királylány megígérte, hogy segít újjáépíteni a házat. Az öregember nagyon megörvendett. A királylány a zsebpénzéből téglákat vett és nekifogtak a munkának. Három nap és három éjjel dolgoztak, míg elkészült a házikó.

Itt a vége, fuss el véle.

Pauletti Dávid rajza

Egy kedves, kreatív együttlét gyümölcsei: három csoport 3. osztályos gyerek és Judith-néni szövegei a „Zene hangjai” musical közismert dallamára:

Dó – a dolgom végezem
Ré – egy régi állomás
Mi – mi mindent kedvelünk
Fá – a fácán tolla száll
Szó – ha szól a régi dal
Lá – már látod, semmi baj
Szi – sziszegj egy kicsit már,
mert a a régi csapat vár!

*

Dó – dorombol egy cica
Ré – s egy rémes leopárd
Mi – mi mindent tud egy gyík
Fá – még fára mászni is!
Szó – ha szól a madárdal
Lá – na, látod ott a hal
Szi – a szikla oldalán,
egy kicsi pille szálldogál!

*

Dó – a dobszó hú, be jó
Ré – a régi kis hajón
Mi – mi mindig örülünk
Fá – s a fán hegedülünk
Szó – ha szól a zenekar
Lá – a láb ritmust akar
Szi – a szívünk tele van,
mert szerelemről szól a dal!

*

Dó – a dóból indítunk
Ré – egy régi dallamot
Mi – mi mindig táncolunk
Fá – a fán is dalolunk
Szó – ha szól a zongora
Lá – a lábad visz oda
Szi – a szíved úgy tele,
Éljen az ember jókedve!

Angal Geng Szilvia formarajz-füzetéből

Vicces kiszámoló

Tó vizében békát fogtál,
Brekegni tőle tanultál,
Kutykurutty és brekeke,
Ki a fogó? Bre-ke te!

Viccek:

- Mi az őserdő, Pistike?
- Az őserdő az a hely, ahová még emberi kéz nem tette be a lábát.

Kiránduláson:

- Pistike, miért maradsz mindig le?
- Azért, mert akárhogy sietek, az egyik lábam mindig hátul marad.

- Mi ez a nevetés, Jean?
- Derül az ég, uram.

- Mászik a kaktusz, Jean?
- Nem, uram.
- Akkor én egy sündisznót öntöztem meg.

Ismerjük meg az az állatokat!

A mókus:

A mókusok kedvenc lakóhelye a magas törzsű, száraz és árnyas erdők. Nem szeretik sem a nedvességet, sem a napsütést. Száraz gallyakból építik fészüküket, hasonlóan a szarkákhoz. Kibélelik száraz fűvel, falevelekkel, hogy puha és meleg legyen. Ezekbe a fészkekbe vagy elhagyatott faodvakba raktározzák el ételmüket hidegebb napokra.

A mókus ellenségei

1. Van a mókusnak jó néhány ellensége is. Ha megfejted a következő pótlórejtvényeket, megtudod, hogy melyek ezek. A vonalra írd rá a hiányzó kezdőbetűket, majd olvasd össze ezeket felülről lefele haladva.

- a.) ___ uszi
___ gér
___ ündisznó
___ ücsök

- b.) ___ akkendő
___ borka
___ ilva
___ rombita

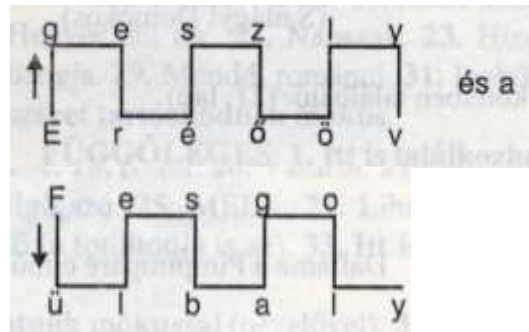

- c.) ___ adász
___ sztal
___ ió
___ alac
___ kác
___ illag

___ akukk

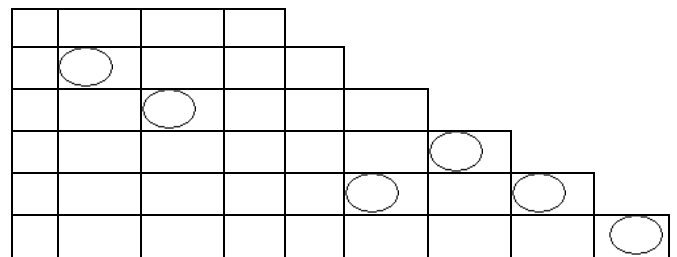
___blak

2. Több ragadozó madár is vadászik a mókusra:

Keresztrejtvény

Kimaradt egy nap:

Írd be a hálóba a hét hat napjának nevét! A bekarikázott betűkből összeállíthatod a kimaradt nap nevét! (Vigyázz, nem a napok sorrendje az irányadó, hanem a betűszám!) Melyik a kimaradt nap?

Kiegészítő játék

Rendezd el a hálóban az alábbi szavakat, töredékeket és betűket úgy, hogy mindegyik sorba értelmes szó kerüljön!

Á	T			
	Á	T		
		Á	T	
			Á	T
			Á	T

RÁG, OR, BE, BAR, KAB, B, A

II. osztály számára (Macalik Borbála):

Egy kis matematika:

$$251 + \quad \quad \quad 542 - \boxed{\quad} = 442$$

513
133

Tedd ki az ékezeteket!

almarium, vodor, vasarnap